

PILOTAŻOWY PROGRAM LEADER+

WDRAŻANIE

Tadeusz Borek

Kwiecień, 2006

Sposób wdrażania PPL+

- Schemat I (przygotowawczy) wdrażany od jesieni 2004 - tworzenie LGD, opracowanie zintegrowanej strategii rozwoju obszarów wiejskich
- Schemat II (zasadniczy), wdrażany od kwietnia 2006 – realizacja strategii rozwoju obszarów wiejskich

Uczestnicy

- Instytucja Zarządzająca- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Instytucja Wdrażająca- Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA)
- Instytucja dokonująca płatności - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Ostateczni beneficjenci- Mieszkańcy obszarów wiejskich

Cele ogólne

- Stymulowanie lokalnych inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, budowanie LGD.
- Sprzyjanie lepszemu wykorzystaniu potencjału rozwojowego terenów wiejskich, poprawie ich konkurencyjności jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także przyczynianie się do aktywizacji oraz współpracy mieszkańców wsi.

Cele szczegółowe

- Schemat I:
- wsparcie przygotowania zintegrowanej strategii rozwoju obszarów wiejskich (ZSROW);
- wsparcie procesu tworzenia LGD;
- promocja obszarów wiejskich;
- mobilizacja ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich.

Cele szczegółowe

- Schemat II:
- wsparcie działalności LGD na rzecz realizacji strategii;
- promocja obszarów wiejskich;
- mobilizacja ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich;
- upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich.

Zakres pomocy

- Schemat I:
- działania informacyjne, szkoleniowe i promocyjne związane ze stymulowaniem udziału mieszkańców i organizacji działających na obszarach wiejskich w procesie planowania strategii rozwoju;
- opracowywanie strategii rozwoju obszarów wiejskich i wsparcie techniczne procesu ich przygotowywania w szczególności analizy, ekspertyzy, wsparcie doradcze, prace studialne;
- pomoc doradcza i ekspercka związana z tworzeniem LGD

Zakres pomocy

- Schemat II:
- działalność operacyjna LGD;
- promocja i informacja dotycząca założeń i sposobu realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- pomoc szkoleniowa i doradcza w zakresie przygotowywania i realizacji projektów dotyczących strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- przygotowywanie opracowań, analiz, dokumentacji związanej ze szczegółowym planowaniem inwestycji oraz kreowaniem nowych produktów, usług zgodnie z założeniami strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- organizacja imprez promujących region w szczególności jego produkty, usługi, kulturę i sztukę;
- współpraca i wymiana doświadczeń na poziomie krajowym i międzynarodowym pomiędzy LGD w zakresie wdrażania strategii oraz organizacji pracy LGD.

Wdrażanie Schematu I

- Do Fundacji Programów Pomocy Dla Rolnictwa (FAPA) wpłynęło 248 wniosków na kwotę dofinansowania 31,2 mln PLN.
- Najwięcej wniosków zostało złożonych z obszarów województw małopolskiego, świętokrzyskiego mazowieckiego oraz podkarpackiego.
- W wyniku weryfikacji formalnej i merytorycznej przyjętych zostało 225 wniosków na łączną kwotę 28.6 mln PLN.

Wdrażanie Schematu I

- W dniu 3 czerwca 2005 odbyło się posiedzenie Komitetu Sterującego, który przyjął uchwałę nr 19/2005 z listą projektów, zatwierdzoną w dniu 14 czerwca 2005 r. przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do realizacji.
- Na liście znalazły się 174 projekty na łączną kwotę dofinansowania 22.8 mln PLN.

Wdrażanie Schematu I

- Program Pilotażowy Leader+ realizowany jest na terenie 902 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.
- Obejmuje swoim działaniem obszar 126.550 km², co stanowi 40% powierzchni Polski.
- Tereny te zamieszkuje 7.417.686* osób, czyli 38,6% ludności Polski zamieszkałej w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich.

* Stan na 31.12.2004 - GUS

Wdrażanie Schematu I

- Pod koniec czerwca 2005, zatwierdzony został wzór umowy o dofinansowanie i wtedy FAPA zwróciła się do beneficjentów z prośbą o przygotowanie dokumentów potrzebnych do podpisania umowy, łącznie z koniecznością przygotowania zaktualizowanego harmonogramu realizacji projektu.
- Do końca sierpnia 2005 r. przygotowanych zostało przez beneficjentów 146 harmonogramów, we wrześniu przesłane kolejne 25 harmonogramów, natomiast 3 beneficjentów zrezygnowało z podpisania umowy.

Wdrażanie Schematu I

- FAPA podpisała łącznie 178 umów o dofinansowanie na kwotę 22,7 mln PLN (w związku z rezygnacją beneficjentów jeszcze przed podpisaniem umowy, z listy rezerwowej weszło 12 projektów).
- W trakcie realizacji projektów, do połowy marca 2006r. zrezygnowało 6 beneficjentów (obecnie są realizowane 172 umowy na kwotę 21,7 mln PLN).
- Przygotowanych i podpisanych zostało 113 aneksów do umów o dofinansowanie na prośbę beneficjentów.
- Złożonych zostało 176 wniosków o płatność
- Sprawozdania końcowe zostały przekazane przez 40 beneficjentów.

Wdrażanie Schematu II

- Ogłoszenie o naborze wniosków o dofinansowanie – 31 marca br. w „Rzeczpospolitej” i na stronie www.fapa.com.pl
- Rozpoczęcie naboru – 18 kwietnia br. (min. 14 dni od ogłoszenia)
- Zakończenie naboru - około 31 maja br (min. 30 dni na nabór)
- Podpisywanie umów z LGD – IV kwartał br.
- Przyjmowanie wniosków o płatność – do końca I kwartału 2008 r. (n+2)

Wdrażanie Schematu II

- Formularz został opublikowany w rozporz. Ministra RiRW z 29.XII.2005 (Dz.U.Nr 9, poz. 51) oraz na stronie www.minrol.gov.pl
- Instrukcja wypełniania wniosku będzie opublikowana na stronie www.fapa.com.pl wraz z ogłoszeniem o naborze wniosków

Wdrażanie Schematu II – nowe załączniki

- Odpis z KRS
- Kopia statutu LGD
- ZSROW
- Oświadczenia wójtów o gęstości zaludnienia (wraz z 3 poprzednimi) - będzie jeden formularz FAPA
- Oświadczenie LGD o kwalifikacjach osób odpowiedzialnych za zarządzanie i realizację projektu oraz o doświadczeniu LGD (5 lat) – na formularzu FAPA
- Postanowienie U. Skarb. w przypadku VAT-owców chcących aby VAT był k. kwalifikowalnym

Finansowanie projektu/etapu-

Schemat II

- Załącznik do wniosku dot. dysponowania środkami na projekt lub etap (np. kopia przyrzeczenia udzielenia kredytu)
- Odsetki od kredytów bankowych nie mogą być kosztem kwalifikowalnym
- VAT może być k. kwalifikowalnym gdy nie jest się VAT-owcem lub gdy U.Skarb. wyda postanowienie o braku możliwości odzyskania go przez wnioskodawcę

Finansowanie projektu/etapu-

Schemat II

- LGD będą mogły realizować inne projekty (poza Leader-owskim)
- Projekt Leader-owski nie może być współfinansow. z innych środków publicznych; Koszty kwalifikowalne mogą być w 100% refinansowane w ramach Leader'a. Natomiast koszty niekwalifikowalne mogą być płacone z każdego źródła.

Partnerzy społeczni i gospodarczy

- Wg. NPR (ustawa o NPR z 20.04.2004 r. art.2 pkt.8) są to organizacje przedsiębiorców i pracodawców, związki zawodowe, samorządy zawodowe, organizacje pozarządowe oraz jednostki naukowe, których działalność obejmuje zagadnienia związane z NPR oraz programami operacyjnymi i strategią wykorzystania Funduszu Spójności.

Organizacje pozarządowe?

- Zgodnie z ustawą z 24.04.2003 o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (art.3 ust 1) to nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nie posiadające osobowości prawnej, w tym fundacje i stowarzyszenia, ale z wyłączeniem m.in. partii politycznych, zw.zaw. i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub j.s.t., fundacji utworzonych przez partie polityczne

Kryteria dostępu do Schematu II

- Beneficjent (fundacja lub stowarzyszenie lub związek stowarzyszeń) spełnia kryteria LGD, czyli: a) jego statutowym celem jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, b) w strukturze zarządu co najmniej 50% stanowią partnerzy społeczni i gospodarczy,
- projekt realizowany jest na obszarze gmin wiejskich lub miejsko – wiejskich, dla których opracowana została ZSROW;
- obszar, na którym realizowany jest projekt, liczy co najmniej 10 tys. i nie więcej niż 100 tys. mieszkańców a gęstość zaludnienia 150 osób/km kwadr.;

Kryteria dostępu do Schematu II

- granice obszaru, na którym realizowany jest projekt, są zgodne z podziałem administracyjnym na poziomie gminy;
- obszar realizacji projektu został określony z uwzględnieniem warunków naturalnych (geograficznych, przyrodniczych), ekonomicznych, kulturowych lub historycznych;
- ZSROW opracowana przez LGD odpowiada wymogom formalnym i jest zgodna z przyjętą przez gminę strategią rozwoju lub planem zagospodarowania przestrzennego;

Kryteria dostępu do Schematu II

- dopuszcza się możliwość realizacji wyłącznie jednego projektu na tym samym terenie;
- Obszar działania LGD odpowiada obszarowi realizacji projektu
- projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych beneficjentowi w związku z realizacją tego projektu.

Kryteria wyboru projektów w Schemacie II

- Dochód podatkowy gmin na mieszkańca- max. 2 pkt.
- Obszar objęty projektem- max. 2 pkt
- %%-owy udział ludności wiejskiej na terenie objętym projektem- max. 3 pkt
- Zrównoważony udział mężczyzn i kobiet w zarządzie (>40% każdej z płci)- 0-1 pkt
- Ocena strategii- max. 8 pkt
- Ocena LGD- max. 5 pkt
  - Kwalifikacje i doświadczenie osób odpow. za zarządzanie projektem – max. 3 pkt
  - Doświadczenie w realizacji projektów- max. 2 pkt

Co dalej z wnioskami?

- Weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków przez FAPA
- Pisemne powiadamianie wnioskodawców o potrzebie poprawienia/uzupełnienia wniosków w terminie do 14 dni od otrzymania powiadomienia
- Ponowne sprawdzenie uzupełnionych wniosków i ocena punktowa przez FAPA

Co dalej z wnioskami?

- Przekazanie wniosków do GR KS celem oceny jakościowej projektów lub powiadomienie wnioskodawców o ich odrzuceniu
- GR przekazuje wyniki oceny jakościowej projektów do KS, który z kolei rekomenduje listę Ministrowi Rolnictwa
- FAPA powiadamia wnioskodawców o wynikach oceny, załączając propozycję Umowy o dofinansowanie projektu

Kryteria oceny ZSROW (0-8 pkt)

- Jakość ZSROW
- Spójność planowanych kierunków rozwoju z uwarunkowaniami przestrzennymi, historycznymi, kulturowymi i przyrodniczymi oraz sytuacją społeczno-gospodarczą obszaru, którego dotyczy projekt.
- Zgodność ZSROW z kierunkami wiodącymi inicjatywy Leader+ .

Kryteria oceny ZSROW (0-8 pkt)

- Powiązanie ZSROW ze strategią NPR oraz strategią regionalną.
- Wpływ projektu na realizację ZSROW.

Ocena LGD (0-5 pkt)

- Kwalifikacja i doświadczenie osób odpowiedzialnych za zarządzanie projektem, 0-3 pkt.
- Doświadczenie LGD w realizacji projektów 0-2 pkt.

Rola banków lokalnych

- Udział w budowaniu lokalnych partnerstw sektora publicznego, gospodarczego (biznesu) i społecznego (organizacji pozarządowych), w aktywizacji ludności i lokalnych środowisk do udziału we współtworzeniu i wdrażaniu lokalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich
- Uczestnictwo przedstawiciela(-i) banku(-ów) w organie zarządzającym LGD- Schemat II; Bank jako osoba prawna i mająca cele zarobkowe może być członkiem wspierającym- art. 10.3 oraz art. 22.1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach z 7.04.1989.

Rola banków lokalnych

- Obsługa finansowa LGD - wyodrębniony rachunek bankowy dla środków z Programu Leader+
- Udzielanie w przyszłości gwarancji bankowych dla LGD na zaliczkowo otrzymywane środki (Włochy); w Polsce zakłada się możliwość prefinansowania ze środków krajowych projektów realizowanych przez podmioty należące do sektora finansów publicznych

Rola banków lokalnych

- Pomoc wnioskodawcom w udokumentowaniu posiadania środków na realizację projektu (wymaganych przy składaniu wniosków)
- Ewent. współfinansowanie niektórych wydatków LGD, udzielanie fachowego i rzeczowego wsparcia LGD.